

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 12918-2022

Medewerker	:	John van der Kolk
Team	:	Beheer Openbare Ruimte
Datum	:	20 april 2022
Portefeuillehouder	:	wethouder M. Blind

<p>BIJLAGEN:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Overzicht benodigde maatregelen beschoeiingen 2020 en verder; zaak 12914-2022 2. Situatieschetsen te onderhouden beschoeiingen; zaak 12914-2022 3. Beleidsplan Civieltechnische kunstwerken gemeente Olst-Wijhe 2018; zaak 9542-2018 4. Adviesnota/Vaststelling Beleidsplan Civieltechnische kunstwerken; zaak 9226-2018 5. Gevolgen naar aanleiding van jurisprudentie onderhoud aan beschoeiingen; zaak 12914-2022 6. Jaarlastberekening (globaal) renovatie beschoeiingen; zaak 12914-2022
<p>AFSTEMMING MET →</p> <p>☒ team Bedrijfsvoering</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ financieel</p>
<p>☒ Actief openbaar</p> <p>☐ Niet actief openbaar</p> <p>☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>beheer beschoeiingen waterpartijen</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Prioritering aan renovatie beschoeiingen langs waterpartijen te geven in het kader van de actualisatie Meerjaren Investerings Plan (MJIP) in 2023;
2. Benodigde middelen daarna afwegen bij kadernota 2024-2027.

SAMENVATTING

Kunstwerken hebben een belangrijke functie in de weginfrastructuur, afwatering en waterkering.

Ten behoeve van onderhoud duikers en bruggen is conform het IBOR beleidsplan Civiel Technische Kunstwerken (CTK) het onderhoud voor de jaren 2020-2023 vastgesteld.

Een vervolg hierop is nu de aanpak van 5830 meter beschoeiingen noodzakelijk. Deze zijn belangrijk ten aanzien van het behoud van zowel het aanliggend perceel als wel de watergang. Een beschoeiing heeft een grondkerende werking waarmee een aanliggend perceel de grond van het perceel niet in de watergang zakt, waardoor het water ondieper wordt of uiteindelijk dichtgroeit.

INLEIDING

Kunstwerken hebben een belangrijke functie in de weginfrastructuur, afwatering en waterkering. Ten behoeve van onderhoud duikers en bruggen heeft uw college in 2018 conform onze IBOR beleidsplan Civiel Technische Kunstwerken (CTK) het onderhoud voor de jaren 2020-2023 vastgesteld. Nu kunstwerken op niveau zijn gebracht was voor ons aanleiding om de beschoeiingen te inspecteren en te kijken wat de onderhoudstoestand van de waterkantbeschoeiingen en wat nodig is om deze voor de toekomst in stand te houden. (Zie ook voor uw genomen besluit uit 2018 de bijlage 3 en 4)

BEOOGD RESULTAAT

Prioriteit op basis van ons beleidsplan civieltechnische kunstwerken is de afgelopen jaren gegeven aan onderhoud van bruggen. Hiervoor is een beheer budget vastgesteld. De betreffende bruggen zijn en worden hiermee op het niveau “voldoende” gebracht.

Uit inspectie is inmiddels gebleken dat een vervolg moet worden gegeven aan renovatie van 5830 meter beschoeiingen. Deze zijn belangrijk ten aanzien van het behoud van zowel het aanliggend perceel als wel de watergang. Een beschoeiing heeft een grondkerende werking waarmee een aanliggend perceel de grond van het perceel niet in de watergang zakt, waardoor het water ondieper wordt of uiteindelijk verland (dichtgroeit). De gemeente houdt bij gemeentelijke waterpartijen de beschoeiing in stand.

KADER

- Legger (keur) van het waterschap
- Jurisprudentie onderhoudsverantwoordelijkheden beschoeiingen
- Waterwet
- Beleidsplan Civieltechnische kunstwerken (CTK) gemeente Olst-Wijhe 2018

ARGUMENTEN

Groot onderhoud aan grote delen beschoeiingen langs de watergangen zijn noodzakelijk gebleken. De grondkeringen langs de waterpartijen van park Wijhezicht, de Korttrickvijver en bergingsvijver langs industrieterrein Wijhe zijn aan groot onderhoud toe. Naast het visuele aspect speelt met name de veiligheid ook een grote rol. Op diverse lokaties zijn de vijverkanten ingezakt, slap en moeilijk begaanbaar. Onderhoud is technisch gezien dan ook moeilijk en kostbaar.

Het Waterschap heeft in 2011 het “natte” wateroppervlakten (ten behoeve van beheersing waterkwaliteit en kwantiteit) van ons overgenomen. De gemeente is wel verantwoordelijk gebleven voor de waterkantbeschoeiingen en de oevers.

In 2016 is het IBOR-plan (Integraal Beheer en Onderhoud) voor de openbare ruimte door het College en de Raad goedgekeurd en vastgesteld. Ook de civieltechnische kunstwerken (bruggen, duikers, steigers, kades) welke in beheer en eigendom van de gemeente zijn vallen onder het IBOR-plan. Op basis van bijeenkomsten met raad, B&W en ambtelijk is de kwaliteit, beschikbare financiën en ambities vastgelegd in het IBOR plan. Hierbij is besloten te gaan werken met het volgende minimale scenario:

Beheercategorie	Centrum	Hoofdinfra	Woongebied	Bedrijventerrein	Buitengebied
Groen	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Wegen en water	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Meubilair	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis
Reiniging	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Technische installatie	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis
Kunstwerken	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis

Tabel 1

Voor kunstwerken scoort de centra hoog waarin onder andere vijver park Wijhezicht en het woongebied zoals kortrickomgeving te Olst valt onder basis. De vijverpartij langs het industrieterrein Wijhe scoort laag en heeft hiermee een lagere onderhoudsprioriteit.

Het oppervlaktewater van de waterbergingsvijver Krijtenberg inclusief de bodem wordt inmiddels beheerd door waterschap. De beschoeiing is in beheer bij de gemeente gebleven. De plasberm in de bergingsvijver blijft wel onderuit zakken. Hierdoor kan grond vanaf particuliere percelen onder de beschoeiing doorlopen. Het waterschap en de gemeente hebben hierin geen verantwoordelijkheid. Wegzakkende grond is altijd voor rekening van de aanliggende grondeigenaar. Uit jurisprudentie blijkt dat een perceel eigenaar in principe verantwoordelijk is voor het beschermen van zijn eigen perceel tegen uitspoeling. Zie hiervoor de algemene regels van het waterschap welke zijn opgesteld naar aanleiding van de uitspraak door het Gerechtshof 's-Hertogenbosch. (Zie bijlage 5.)

DRAAGVLAK

- Waterschap
- Groenbeheer
- Financiën

DUURZAAMHEID

Beschoeiingen kunnen opgebouwd worden van een duurzaam product. Ondanks dat hardhout (azobé) onderhoudstechnisch gezien de voorkeur geniet hebben wij de laatste vervanging gedaan met een inlandse houtsoort zoals acaciahout. Dergelijke houtsoorten gaan de helft korter mee en zijn hierdoor uiteindelijk aanzienlijk duurder in onderhoud en vervangingen. Het park Wijhezicht is voor 20 jaar geleden met acaciahout gerenoveerd en is momenteel weer volledig aan vervanging toe. De azobé beschoeiing van de bergingsvijver industrieterrein Wijhe heeft het 40 jaar volgehouden en dient nu pas te worden vervangen.

Gekozen kan worden om gedeelten niet meer te voorzien van beschoeiing, maar deze als natuurlijke oever in te richten. In kader van de biodiversiteit (paaiplaatsen voor vissen, in- en uitgang voor amfibieën, afzetten van eitjes en larven door insecten) kent een dergelijke inrichting zeker voordelen maar ook nadelen. Een nadeel is het onderhoud omdat machines de waterlijn niet kunnen bereiken. Dit betekent dan weer extra handwerk wat ook veel kosten met zich meebrengt. Ook kan gekozen worden voor kunststof beschoeiing maar dit past vanwege de PFAS problematiek niet goed in een duurzaam plaatje. Afbrokkelende beschoeiing verdwijnt in de natuur en kan hier niet meer uit teruggehaald worden. Verder geven gebruik van stortsteen een mooie natuurlijke uitstraling maar zijn kostbaar in het onderhoud vanwege uitgroei van opschot (wilgen en bramen) tussen de stortstenen. Bij de toekomstige keuze van een alternatief op hardhout zullen uiteindelijk de kosten hoger uitvallen. Hierin zal maatwerk gezocht moeten worden in samenspraak met mogelijke aanleg van natuurlijke oevers.

Voor de aan te pakken beschoeiingen zie de situatieschetsen in bijlage 2.

RISICO'S (financieel/juridisch)

- Recessie 2022 (indexering 15 april 2022 = 10%)
- Oekraïne oorlog

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Uit inspectie in 2018 is berekend dat voor de jaren 2018-2023 jaarlijks € 200.000,- en voor de jaren 2023-2028 met een latere aanvulling van € 100.000,- voor beschoeiingen benodigd zijn. Deze bedragen zijn tot op heden voor beschoeiingen nog niet vrijgemaakt. Wel is in 2019 voor het onderhoudsbudget voor kunstwerken (bruggen) een jaarbedrag van € 55.216,- gevoteerd.

Uit een gedetailleerde inspectie is begin 2022 berekend dat voor onderhoud (zie bijlage 1) voor de aankomende jaren benodigd is. Verder is budget nodig voor verwijderen van opschot en spoedonderhoud aan oever/glooiing/talud totdat alle beschoeiingsrenovaties zijn uitgevoerd.

Vijverpartij	2024	2025	2026	2027		totalen
Wijhezicht	€ 220.000					€ 220.000
Kortrick		€ 155.000				€ 155.000
Industrieterrein Wijhe			€ 235.000			€ 235.000
Krijtenberg				€ 400.000		€ 400.000
Dijkzicht		€ 110.000				€ 110.000
Onderhoud oevers tot renovatie	€ 10.000	€ 8.000	€ 6.000	€ 4.000		€ 28.000
Taal benodigd excl. btw	€ 230.000	€ 273.000	€ 241.000	€ 404.000		€ 1.148.000

Tabel 2: Kosten prijspeil januari 2022

Voor een globale jaarlastberekening voor de renovatie van de beschoeiingen rekening houdend met een afschrijvingstermijn van 40 jaar zie bijlage 6. Verder is de berekende kostprijs per meter beschoeiing gelijk aan de aanleg van een natuurlijke oever.

AANPAK/UITVOERING

Op basis van de inspectie kantbeschoeiingen wordt voorgesteld om:

- jaarlijks beheersbudget voor kunstwerken te handhaven;
- middels de actualisatie van het Meerjaren Investerings Programma in 2023 de uitvoeringen (overeenkomstig tabel 2) te prioriteren en de benodigde middelen bij kadernota 2024-2027 te regelen.
- ten behoeve van de totale investering tot 2045 een jaarlast van gemiddeld € 39.458,- per jaar aan te houden;
- bij langer uitstel van een beschoeiingsrenovatie, hoe hoger de kosten voor klein noodzakelijk onderhoud uitvallen. Bij eventuele uitstel van reconstructie hiervoor dan extra middelen beschikbaar stellen.